

УДК 378.6:004

Костянтин Леонідович Бугайчук,

*начальник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності
навчально-наукового інституту підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної міліції
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

«БЕЗШОВНЕ НАВЧАННЯ» ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВНЗ МВС

Досліджено зміст терміна «безшовне навчання» в контексті застосування у навчальному процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та парадигми «life long learning». Визначено основні напрями створення передумов для реалізації безшовного навчання у діяльності вищих навчальних закладів системи МВС.

Сучасні вимоги до освітнього процесу полягають, насамперед, у органічному поєднанні отриманих курсантами, студентами, слухачами формальних знань та застосуванням їх на практиці. Стрімкий розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та їх застосування у навчальному процесі в різних контекстах створюють усі передумови для реалізації концепції «навчання протягом всього життя», відповідно до якої навчальний процес не закінчується у освітній установі, він органічно продовжується протягом усього життя. Більше того, маємо підкреслити, що навіть сам процес навчання не має закінчуватися в класах шкіл та аудиторіях вищих навчальних закладів. Ми маємо створювати усі умови для продовження навчання наших курсантів та студентів у неформальній обстановці, заохочувати їх наукові пошуки, створювати ситуації, відповідно до яких вони зможуть побачити результати власного навчання у реальному житті.

Однією з освітніх концепцій, яка спрямована на вирішення зазначених питань є парадигма безшовного навчання.

У загальному вигляді безшовність – забезпечення сумісності між програмним забезпеченням розробленим для різних операційних систем. Безшовність дозволяє надавати рівні можливості для навчання, не залежно від використовуваних пристроїв забезпечуючи можливість реалізації безперервності навчального процесу та цілісності навчальної інформації [1].

За аналогічним принципом можна розглядати безшовність у навчанні. На думку Майка Кеплера під безшовним навчанням розуміють здійснення процесу навчання в різних умовах, з використанням різних технологій і видів діяльності. Він, а також фахівці Відкритого Британського університету зазначають, що безшовне навчання має місце у випадку його безперервності в наступній комбінації: місце, час, технології, соціальні умови. Таке навчання може бути навмисним, наприклад, коли навчальна діяльність починається в класі і продовжується в рамках неофіційної дискусії з колегами або в Інтернеті вдома. Воно також може бути випадковим, наприклад, коли ви дізнаєтеся цікаву інформацію з газети, телевізійної програми чи розмови з друзями, а потім осмислюєте її з друзями, колегами, шукаєте приклади її застосування, апробуєте в навчальних аудиторіях.

Хоча безшовне навчання не залежить безпосередньо від особистих цифрових пристроїв, таких як планшет, ПК, смартфон, проте ці пристрої можуть виконувати сполучну функцію і забезпечити безперервність навчального процесу. Одним з таких прикладів, є їх використання в «мертвий час»: поїздка в транспорті, очікування в черзі і т. ін. Так звані перерви в навчальній діяльності – «шви», свого часу були очевидними, натомість постійний доступ до освітніх ресурсів, інтеграція формального і неформального навчання в будь-якому місці і в будь-який час можуть призвести до їх стирання і зникнення [2; 3].

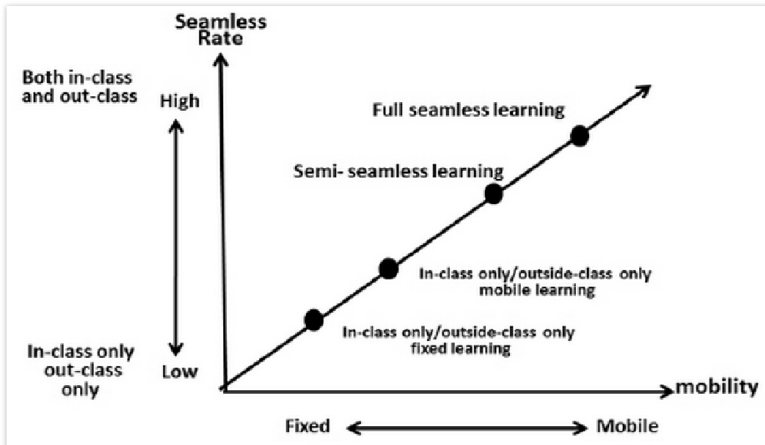

Рис. 1 Кореляція безшовного навчання та мобільних технологій

Інші науковці додають, що безшовне навчання передбачає, що студенти можуть вчитися, залежно від потреби в конкретній ситуації і що вони можуть переходити від одного сценарію навчання до іншого легко і швидко, можливо, з використанням їх особистого мобільного пристрою в якості посередника. Ці сценарії можуть включати в себе індивідуальне навчання, навчання в парах, невеликій групі або у великому інтернет-співтоваристві з можливим залученням вчителів, родичів, фахівців в аудиторіях, на відстані, на відкритому повітрі, в парках і музеях. Ці контексти складаються з конфігурації діяльності, матеріальних ресурсів і відносин, які знаходяться в суміщених фізичних чи віртуальних просторах, забезпечуючи нові можливості для підтримки навчання [4].

Інге де Ваард виділяє наступні ознаки безшовного навчання:

- охоплює формальне і неформальне навчання;
- охоплює приватне і соціальне навчання;
- у будь-якому місці, в будь-який час;
- повсюдний доступ до навчальних ресурсів;
- охоплює фізичні та цифрові простори;
- допускає використання декількох типів пристроїв (технологій);
- передбачає здійснення синтезу (попередні знання, нові знання, міждисциплінарне навчання);
- охоплює кілька педагогічних моделей навчання або декілька моделей діяльності [5].

Отже, безшовне навчання краще розглядати як напрям вдосконалення навчального процесу. Ця концепція передбачає гармонійне поєднання формальної та неформальної навчальної діяльності для підтримки її безперервності і, що важливо, практикоорієнтованості. Загальним для більшості визначень безшовного навчання є мета – підтримувати безперервність навчального процесу в основному за рахунок формування в учнів мотивації дізнаватися щось нове, виконувати самостійний пошук інформації. Ця концепція потрібна, щоб робити переходи між різними ситуаціями навчання і зв'язками так гладко, наскільки це можливо.

Як передумовами реалізації концепції безшовного навчання у вищих навчальних закладах МВС може бути:

- створення викладачами цифрових репозиторіїв власних навчальних матеріалів, доступ до яких може мати будь-який курсант, студент, слухач;
- ведення тематичних блогів, в яких можлива публікація додаткових навчальних матеріалів за тематикою дисципліни;
- організація віртуальних груп та майданчиків для неформального спілкування аудиторії;
- впровадження у власні курси «творчих завдань», які мають розширяти кругозір аудиторії, показувати приклади застосування формальних знань у практичній діяльності ОВС, міждисциплінарні зв'язки тощо.

Список літератури:

1. Дмитриевская Н. А. Смарт образование [Електронний ресурс] / Н. А. Дмитриевская. – Режим доступу: www.mesi.ru/upload/events/presentations/smart_education.ppt.
2. Keppell M. Personalised Learning Strategies for Higher Education Professor [Електронний ресурс] / Mike Keppell. – Режим доступу: http://eprints.usq.edu.au/25679/1/Keppell_2014.pdf.
3. Innovating Pedagogy 2012: Exploring new forms of teaching, learning and assessment, to guide educators and policy makers [Електронний ресурс] // Institute of Educational Technology The Open University. – Режим доступу: <http://www.open.ac.uk/blogs/innovating>.
4. Otero N. Challenges in designing seamless-learning scenarios: affective and emotional effects on external representations / N. Otero, M. Milrad, Y. Rogers // Int. J. Mobile Learning and Organisation. – 2011. – Vol. 5, No. 1. – P. 15–27.
5. Inge Ignatia de Waard What would you do? Is learning inside MOOC affected more by seamless learning challenges (tech & human) or by self-directed learning capacities (human & tech)? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/ignatia/sdl-versus-seamless-learning-yhhf-meeting-final>.

Одержано 28.02.2015